herpy

FROSKER

Australian Green Treefrog

Ranoidea caerulea

Ranoidea caerulea er en stor, rolig og tettbygd trefrosk på 7-12 cm fra det nordlige og østlige Australia og det sørlige Ny-Guinea. Den er hardfør, kan leve i mer enn 20 år og regnes som en av de enkleste froskene å holde. Det største problemet i fangenskap er at den spiser alt den kan gape over, og lett blir for fet.

Familie: Pelodryadidae Tidligere navn: *Litoria caerulea; Pelodryas caerulea* **Mild hudgift**

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**7-12 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**7-20 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Savanne, tørrskog og våtmark**
Hudgift	**Mild** Vask hendene etter kontakt, og hold fingrene unna øyne og munn
Vanskelighetsgrad	**Nybegynner**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, natt	**19-22 °C**
Luftfuktighet	**80-95 %**
Vann	**Vanndel** dybde 2-10 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**I vann**
Kjønnsmoden	**24 mnd.**
Egg per legging	**150-2 000**
Eggleggінger per år	**3-4**
Klekking	**1-3 dager**
Larvetid	**30-60 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ranoidea caerulea er en av Australias største trefrosker. Voksne dyr måler 7-12 cm fra snute til kloakk. Kroppen er bred og kraftig, munnen stor, og på fingre og tær sitter store, runde hefteskiver. Over øyet og trommehinnen ligger en tykk hudfold, irisen er gyllen, og pupillen er vannrett.

Ryggen er normalt gressgrønn, men frosken kan skifte farge etter humør og omgivelser og bli brun. Noen dyr har små, uregelmessige hvite flekker, og i fangenskap er det avlet fram dyr med flere flekker. Hannen har en rynkete, grå til gulaktig strupesekk; hunnens strupe er hvit og huden strammere. Hunnene er normalt de største.

Arten var den første australske frosken som ble beskrevet vitenskapelig, av John White i 1790. Artsnavnet caerulea betyr blå: de første eksemplarene ble skadet av konserveringsvæsken, som løste opp det gule pigmentlaget i huden, så froskene så blå ut. Arten er siden flyttet mellom flere slekter og er ofte kjent under det eldre navnet *Litoria caerulea* og i nyere tid også som *Pelodryas caerulea*. Siden 2020 har man visst at den i virkeligheten er et artskompleks, og at en del av bestandene på Ny-Guinea hører til en annen art.

Hudgift: Frosken har store hudkjertler i nakken, og sekretet inneholder peptider (caeriner) med antibakteriell og antiviral virkning samt caeruleiner, som virker som et fordøyelseshormon. Arten er ikke kjent for å være spesielt giftig for mennesker, men hudsekretet er biologisk virksomt. Vask hendene etter kontakt, og ikke rør øyne og munn etterpå.

Temperamentet er rolig og tillitsfullt, og frosken sitter gjerne fritt fremme.

Utbredelse og leveområde

Ranoidea caerulea lever i det nordlige og østlige Australia: i det nordlige Western Australia fra Kimberley, i det nordlige Northern Territory, i det nordøstlige South Australia og i størstedelen av Queensland og New South Wales. Utenfor Australia finnes den i lavlandet på det sørlige Ny-Guinea, både i den indonesiske og den papuanske delen, fra Papua i vest til området rundt Port Moresby, og den er særlig tallrik på Daru. På Ny-Guinea er forekomstene spredt. Hvis artskomplekset deles ytterligere, kan bestandene her bli regnet til en annen art.

Arten er innført til Florida, hvor det bare finnes små bestander, og til New Zealand, hvor bestanden trolig er utdødd. De innførte bestandene hører ikke til det opprinnelige utbredelsesområdet.

> **Naturlig utbredelse:** Australia, Indonesia og Papua Ny-Guinea.

LEVEOMRÅDE

Ranoidea caerulea er svært tilpasningsdyktig og finnes i mange naturtyper: fuktige kystnære områder, fuktig og tørr skog, sumper og i tørre strøk nesten ørkenaktig steppe, så lenge det finnes vannsamlinger å yngle i. Den lever også tett på mennesker og sitter gjerne på vinduskarmer, i vanntanker og nedløpsrør og på bad, der det er kjølig og fuktig. Nedløpsrør og tanker forsterker hannenes kall.

Frosken er mest aktiv om natten. Om dagen hviler den på kjølige, fuktige og mørke steder, ofte flere dyr tett sammen. Huden skiller ut et voksaktig belegg som begrenser fordampningen, og i tørre perioder gjemmer frosken seg i hulrom i trær, under bark og stein eller graver seg ned og omgir seg med en kokong av avstøtt hud og slim.

Yngletiden ligger i vår og sommer på den sørlige halvkule, fra september til mars, når hannene kaller fra vegetasjonen rundt yngledammene. Temperatur og luftfuktighet i naturen er ikke dokumentert.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Et par *R. caerulea* kan holdes i et terrarium på 45 × 45 × 60 cm. En gruppe på 3-4 dyr må ha minst 60 × 45 × 60 cm. Høyden betyr mer enn bunnarealet, fordi frosken klatrer, og lokket må slutte tett, men ha god ventilasjon.

Beplant med kraftige planter som gullranke, *Monstera*, *Philodendron* eller bromelier, for froskene er tunge og hardhendte mot beplantningen. Greiner og korkbark gir sitteplasser. Bunnen kan være kokosfiber eller fin jord, som ikke skader frosken hvis den svelger litt, eller bare en bar glassbunn. Unngå småstein og grus. Frosken er ikke sky og har ikke stort behov for skjul, men gi den et par skyggefulle plasser.

En vanndel på 8-10 cm er en fordel, så det er enkelt å styre luftfuktigheten og eventuelt oppdrette; det må være lett å komme opp av, f.eks. via greiner eller store steiner, for frosken svømmer ikke særlig godt. Arten spiser mye, så avføring og rester må fjernes jevnlig. Hold bare dyr av samme størrelse sammen, for større dyr spiser mindre.

TEMPERATUR

Hold terrariet på 24-28 °C om dagen og 19-22 °C om natten. En liten forskjell mellom varme og kjøligere steder i terrariet lar frosken velge selv.

Varm opp med en termostatstyrt varmematte på siden av terrariet eller en svak varmepære i et godt ventilert terrarium. Ikke bruk varmesteiner, og la ikke frosken kunne sitte direkte på en varmekilde. Ha et termometer oppe og ett nede, for varmen samler seg høyt oppe. En egentlig vinterdvale er ikke nødvendig; en kjøligere periode brukes bare til å sette i gang yngel (se avl).

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Overdusj terrariet én gang om dagen, så luftfuktigheten holdes på 80-95 %. Med en stor vanndel som holder på fuktigheten, er det nok å sprøyte hver 3.-4. dag. Arten tåler tørrere luft enn de fleste trefrosker, takket være den voksaktige huden, men den må alltid ha tilgang til vann, og stillestående, fuktig luft kan gi luftveisproblemer. God ventilasjon er derfor like viktig som sprøytingen.

Sprøyt med regnvann eller avklort springvann, gjerne om kvelden, når frosken våkner. La bunnen tørke litt opp mellom sprøytingene, så den ikke blir gjørmete.

VANN OG VANNKVALITET

R. caerulea må alltid ha tilgang til vann. En fast vanndel på 8-10 cm med enkel adgang opp er bra, men en stor, lav vannskål som er lett å ta ut og rengjøre, kan også brukes. En vanndybde på 2-10 cm passer derfor. Frosken sitter gjerne i vannet og tar det opp gjennom huden.

Bruk regnvann eller springvann som er behandlet mot klor eller har stått et par dager. Destillert vann mangler mineraler og bør ikke brukes i vannskålen. Skift vannet ofte, for frosken spiser mye og skitner til tilsvarende. En vanndel kan holdes ren med et lite filter. Bruk aldri såpe eller rengjøringsmidler, for amfibier tar opp stoffer gjennom huden.

LYS OG UVB

Frosken trenger ikke annet lys enn det plantene krever. Lysstoffrør er å foretrekke framfor glødepærer, fordi de varmer mindre, og overoppheting og uttørking stresser froskene. Ha lyset tent 12-14 timer om dagen. UVB er valgfritt; velger du det, så bruk en svak kilde (Ferguson-sone 1) med rikelig skygge, og bytt røret hvert halve år. Hold under alle omstendigheter en fast døgnrytme med mørke netter.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Voksne *R. caerulea* spiser siklader, vandregresshopper, spyfluer og dubia-kakerlakker og tar også meitemark. Vokssommerfugllarver, melorm og andre larver er godbiter i små mengder. Unger på 10-35 mm spiser bananfluer, stuefluer, små siklader og sølvkre. Unngå museunger, som gjør dem feite og er en unaturlig kost, og gi aldri ildfluer av slekten *Photinus*, som kan drepe frosken.

Unger fôres daglig eller annenhver dag. Voksne fôres 2-3 ganger i uken. Gi bare så mye som frosken spiser på 10-15 minutter, og fôr de fôrdyrene frosken skal ha, med grønt og korn først. Støv fôret med et kalk- og vitaminpulver.

Arten blir lett for feit, og det er et godt tegn å se etter: henger hudfolden mer enn halvveis ned over trommehinnen, får frosken for mye å spise; henger den ikke ned i det hele tatt, er frosken for tynn og muligens syk.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

R. caerulea er rolig og ikke sky og sitter ofte synlig fremme. Den hopper ikke mye, men venter på at et bytte kommer forbi, og springer så de siste 10-15 cm. Arten er ikke sosial utenfor yngletiden og kan holdes alene, i par eller i grupper av jevnstore dyr. Hannene kaller høyt med et dypt, gjentatt «brawk», især når luftfuktigheten stiger, så terrariet hører ikke hjemme i et soverom.

Arten tåler håndtering bedre enn de fleste amfibier, men bør likevel bare håndteres når det er nødvendig. Huden er sart, så hendene må være skylt fri for såpe og krem og være fuktige, eller du kan bruke en gjennomsiktig boks. Vask hendene etterpå.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene kjennes på strupen: hannen har en rynket, grå til gulaktig strupesekk, og hunnens strupe er hvit med strammere hud. Hannene kan få mørke brunstknuter på tommelen, og hunnene er vanligvis størst, men størrelsen alene er ikke et sikkert kjennetegn. Ungdyr kan ikke kjønnsbestemmes, så kjøp en liten gruppe på 4-5 dyr hvis du vil ha begge kjønn. Dyrene blir kjønnsmodne etter omtrent to år.

PARRING

I naturen yngler arten etter kraftig sommerregn. I fangenskap kan man sette i gang yngling ved å stoppe sprøytingen i 5-6 uker og senke temperaturen til omtrent 22 °C, med 10 cm vann og 10 timers lys. Deretter går man gradvis tilbake til normale forhold og sprøyter kraftig. Et regnkammer kan også brukes. Hannen omklamrer hunnen bak frambena, og hun legger eggene mens han befrukter dem. Et par kan legge 3-4 kull i året.

EGG OG RUMPETROLL

Hunnen legger 150-2000 egg per legging, typisk flere hundre, i stillestående vann. Hun skyter eggene ut med så stor kraft at de passerer gjennom hannens sædsky. Eggene er brune, 1,1-1,4 mm og omgitt av klar gelé. De flyter først og synker i løpet av et døgn. Det er ingen yngelpleie, så ta de voksne ut, eller flytt eggene til et eget kar.

Rumpetrollene er 8 mm når de klekkes, og blir opptil 44 mm før metamorfosen. De svømmer i alle vannlag og lever av alger og i fangenskap av tørrfôr til akvariefisk. Fôr daglig, skift vannet ofte, og fordel dem på flere kar hvis de blir mange.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 1-3 dager. Rumpetrollene bruker minst en måned på utviklingen, typisk omtrent seks uker, og de fleste har gjennomgått metamorfosen innen to måneder. Under gode forhold kan det gå på så lite som 2-3 uker, mens enkelte rumpetroll kan bli i vannet opptil ett år, især ved lave temperaturer.

Når frambena kommer frem, må rumpetrollet lett kunne komme opp av vannet. Senk vannstanden, og legg i skrå steiner, kork eller flytende planter, slik at det kan kravle opp og ikke drukner.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungdyrene kan være veldig små og må fôres daglig med bananfluer og bittesmå sirisser, støvet med kalk, til de kan ta større fôr. Hold dem i et fuktig oppdrettsterrarium med planter og en lav vannskål.

Sorter ungdyrene etter størrelse, for kannibalisme forekommer både blant ungdyr og voksne. Kjøp heller halvstore dyr enn helt nyforvandlede, fordi de er langt mer hardføre. Hvor raskt ungdyrene vokser til voksen størrelse, er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

R. caerulea er hardfør, men de samme problemene går igjen:

- Overvekt: for mye fôr gir fettfolder over øyne og trommehinne og forkorter livet. Følg folden over trommehinnen, og fôr sparsomt.
- Infeksjoner i huden: rødlige eller blålige misfarginger og hvite, vattaktige eller soppaktige områder, især på nedre buk, rundt kloakken og på innsiden av bakbena, skyldes bakterier og sopp og krever rask behandling.
- Luftveisproblemer ved dårlig ventilasjon.
- Kramper eller risting i bena ved håndtering er et faresignal, ofte forbundet med kalk- og vitaminmangel.
- Chytridsopp (*Batrachochytrium dendrobatidis*) finnes i ville australske froskebestander. Sett aldri ut frosker eller rumpetroll i naturen.

En frisk frosk sitter mest i den øvre delen av terrariet, er kraftig og muskuløs og har stor appetitt. En syk frosk sitter oftere på bunnen og virker slank. Søk en dyrlege med kunnskap om amfibier, og isoler dyret hvis det ikke trives.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.